

verslag

Overleg vertegenwoordigers Ring 1 met de Inspectie van het Onderwijs

Vergaderdatum en -tijd

15 februari 2023, 10:00u - 12:00u

Vergaderplaats

Inspectie van het Onderwijs, St.-Jacobsstraat 200

Aanwezig

AOb, AVS, CNV Onderwijs, LAKS, MBO Raad, NRTTO, Ouders & Onderwijs, PO Raad, VO Raad, Inspectie van het Onderwijs

Vergaderpunten

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom.

Er zijn desgevraagd geen aanvullingen op de agenda.

Mededelingen

De Inspectie van het Onderwijs (hierna: inspectie) heeft een aantal mededelingen:

Het huidige onderzoekskader is behandeld in de Tweede Kamer. Dit heeft geleid tot een aantal moties, die gevolgen hebben voor de onderzoekskaders per 1 augustus 2023:

Motie Van Meenen (D66) - Afschaffen goed/excellent. Deze motie is aangenomen en wordt naar verwachting ook uitgevoerd. Dit betekent afschaffing per 1 augustus 2023. Lopende aanvragen worden wel afgehandeld. De inspectie betreurt dit; de dag van de uitreiking van de predikaten was altijd een mooie, feestelijke aangelegenheid.

Motie Kwint (SP) - verkennen van de mogelijkheden om scholen niet langer af te rekenen op zittenblijvers en op- en afstroom van leerlingen, oftewel: het onderwijsresultatenmodel. Deze motie is aangenomen. De inspectie zal deze motie betrekken bij het werk dat al wordt uitgevoerd voor de herijking van het onderwijsresultatenmodel.

Motie Peters (CDA)/Paul (VVD) – over het benoemen van het team van leraren als een noodzakelijke voorwaarde voor onderwijsverbetering in de onderzoekskaders van de inspectie. Deze motie is aangenomen. De bedoeling is dat scholenteams een plek krijgen in het onderzoekskader. Eerst wordt gezien of het wettelijk kader voldoende basis biedt hiervoor, daar is nog geen inhoudelijk antwoord op. Op zijn vroegst kan de inspectie hier in de mei-vergadering een terugkoppeling op geven.

Deze moties vormen het sluitstuk van het proces rondom de kaders dat in de Ringen is begonnen.

Ouders & Onderwijs vraagt naar het onderwijsresultatenmodel; wat wordt hierover besproken? De inspectie antwoordt dat er een project loopt waarin de visie op resultaten wordt bekeken. Momenteel worden verschillende modellen gehanteerd, er wordt gezien of één lijn mogelijk is. De inspectie zal de Ringen-deelnemers hierover nog nader informeren. Aan het eind van het jaar wordt een kamerbrief verwacht over dit onderwerp.

Er zijn geen verdere mededelingen.

1a. Conceptverslag overleg Ring 1 d.d. 12 oktober 2022

De PO Raad heeft voorafgaand aan het overleg enkele tekstuele wijzigingen doorgegeven. Deze worden verwerkt door de secretaris.

Er zijn geen verdere opmerkingen over het verslag van 12 oktober 2022. Het verslag is daarmee vastgesteld.

1b. Langetermijnagenda Ringen

De Ringen hebben voor de eerste keer de Langetermijnagenda ontvangen als bijlage bij de agenda. De bedoeling hiervan is om inzicht te geven in de geplande en gesuggereerde onderwerpen. In de mei-vergadering zullen in ieder geval de onderzoekskaders en de evaluatie van het protocol worden besproken.

Op de Langetermijnagenda zijn ook de door de deelnemers ingebrachte agendapunten terug te vinden. Nieuwe suggesties voor thema's en onderwerpen kunnen worden doorgegeven aan de secretaris.

De AOb verzoekt om het onderwijsresultatenmodel ook op te nemen in de planning. De voorzitter zegt dit toe, en vraagt de secretaris om ook de Staat van het Onderwijs als onderwerp op te nemen.

1c. Stand van zaken evaluatie protocol Ringen

De inspectie dankt de leden van de Ringen voor de feedback en het invullen van de vragenlijst. Deze inbreng wordt momenteel verwerkt. Ook worden er interviews gehouden met de voorzitter en de inspecteur-generaal. In de mei-vergadering wordt hiervan een terugkoppeling gegeven, met suggesties voor verbetering.

2. Wijzigingen onderzoekskaders per 1 augustus 2023

De inspectie informeert de Ringen over de voorgenomen wijzigingen in de onderzoekskaders per 1 augustus 2023. Dit gebeurt aan de hand van drie onderwerpen: de Standaard Basisvaardigheden, de concretisering van deugdelijkheidseisen en het onderzoekskader en tot slot de actualisatie van de onderzoekskaders.

De inspectie start de toelichting met een presentatie. Eerst komt de Kamerbrief over toezicht in funderend onderwijs kort aan de orde. De elementen die door de inspectie zijn geagendeerd zijn in deze brief opgenomen. Dit is schematisch weergegeven op een overzicht met vier blokken:

1. Concrete eisen stellen aan onderwijskwaliteit – dit is voor een groot deel aan de wetgever. Wel kan de inspectie een bijdrage leveren, door het kader te verduidelijken en daarnaast adviezen te geven aan beleid voor verduidelijking van de wet. Voor wat betreft dit laatste punt ontvangt de inspectie graag aanbevelingen uit de Ringen.
2. Meer zicht op kwaliteit in de klas – dit betreft het afleggen van extra schoolbezoeken, zowel aangekondigd als onaangekondigd. De inspectie werkt nog aan de invulling hiervan, de implementatie zal waarschijnlijk pas volgend jaar plaatsvinden.
3. Vlotter en daadkrachtiger sanctioneren – de Beleidsregel financiële sancties is al aangepast. Een ander voorbeeld is de reactietermijn voor rapporten, die van vier naar twee weken is gegaan. Telkens wordt gezien wat de inspectie zelf kan doen en waar eventueel wetgeving moet worden aangepast.
4. Waarderen van bestuurlijk vermogen – onder andere het werken aan een beroepsprofiel en goede schoolbesturen stimuleren om nog beter te worden.

De inspectie heeft deze opgaves opgenomen in het programma Versterking Toezicht.

CNV Onderwijs wijst erop dat bij blok vier een stukje tekst is weggevallen. De volledige zin moet zijn: 'Samen met het veld werken aan een beroepsprofiel voor alle bestuurders'.

De inspectie benoemt tot slot dat de Kamerbrief over toezicht in funderend onderwijs is behandeld in de Tweede Kamer en daarmee al min of meer is vastgesteld.

2a. Standaard Basisvaardigheden

De inspectie gaat vervolgens in op de Standaard Basisvaardigheden. In de oktober-vergadering van de Ringen is hier al kort iets over verteld, nu komt het vervolg daarop aan bod. De Ringen-deelnemers gaven in oktober aan dat hun achterbannen graag zouden meedenken over de nieuwe standaard. De inspectie heeft daarna gesprekken gevoerd met de personen die daarvoor waren opgegeven, waarvoor dank.

De tekst van de Standaard Basisvaardigheden die nu in de presentatie wordt getoond is nieuw en ook generiek. De volgende stap is om de tekst aan te passen voor de verschillende kaders.

De AOb vraagt of er nog een ronde komt voor raadpleging rondom de sectorspecifieke standaarden. De inspectie zal verderop bij dit agendapunt aangeven wie er wordt geraadpleegd voor de sectorspecifieke teksten.

De inspectie geeft een korte terugkoppeling van de externe raadplegingen. Er is o.a. gesproken met organisaties zoals SLO en de Onderwijsraad en daarnaast zijn gesprekken gevoerd met deskundigen en wetenschappers. De presentatie geeft een kort overzicht van wat er in de raadplegingen is opgehaald aan opmerkingen. Er is veel draagvlak voor de inhoud van de standaard.

Ouders & Onderwijs geeft aan deze externe raadpleging niet te herkennen. De inspectie antwoordt daarop dat ouders inderdaad niet zijn geraadpleegd. Het uitgangspunt is altijd dat ouders het beste onderwijs voor hun kinderen willen. Bij een grote bijstelling van het kader, bijvoorbeeld zoals in 2021, worden ouders en leerlingen wel geraadpleegd.

CNV Onderwijs benoemt dat dit overzicht bij hen het gevoel oproept dat er *over* leraren wordt gesproken, en niet *met*. De inspectie geeft aan dat het een selectie van opmerkingen uit de raadplegingen betreft.

AVS valt deze opmerking op: "Wat is er in onderwijs Nederland gebeurd? Verarming van het vak van leraren?". De inspectie beaamt dat dit één van de opgehaalde opmerkingen is. Mede op basis van wat er is opgehaald in de raadplegingen is de standaard bijgesteld.

De VO Raad vraagt of er ook een verslag van deze bijeenkomsten kan worden ingezien. De inspectie kan hier, vanwege het tijdelijk uitvallen van de projectleider, nu geen antwoord op geven. Wel kan intern worden bekeken of deze informatie of een samenvatting hiervan kan worden ontsloten.

De inspectie licht verder toe dat de raadplegingen extra consultaties waren, naast het Ringen-overleg. Er is dus sprake geweest van aanvullende bevraging en extra raadpleging. Normaliter wordt het gesprek in de Ringen gevoerd. De voorzitter bevestigt dit; in dit geval zijn er vanuit het vorige Ringen-overleg extra raadplegingen georganiseerd. De inspectie voegt toe dat zij hier dankbaar gebruik van heeft gemaakt.

De volgende dia gaat over het doel van de standaard. Dit is als volgt omschreven: "Met de standaard basisvaardigheden willen we de kwaliteit van het onderwijs in basisvaardigheden verhogen".

LAKS benoemt dat de term basisvaardigheden door iedereen anders wordt geïnterpreteerd en vraagt waarom de digitale basisvaardigheden hier niet onder vallen. De inspectie antwoordt dat dit komt doordat er geen wettelijke onderbouwing is voor digitale vaardigheden.

Vervolgens komen de contouren van de standaard aan de orde. De standaard basisvaardigheden:

- is een standaard binnen het kwaliteitsgebied onderwijsproces in het waarderingskader voor scholen/opleidingen;

- wordt voor funderend meegenomen in de beslisregels onvoldoende/zeer zwak;
- wordt bij funderend onderzocht in kwaliteitsonderzoeken risico en goed, meegenomen in het stelselonderzoek naar risico's en indien van toepassing (wordt de inhoud van de standaard) in een 4JO geverifieerd.

De AOb vraagt wat de standaard betekent voor het mbo. De inspectie licht toe dat de standaard voor mbo op dezelfde plek komt maar op een andere manier wordt meegenomen. Voor het funderend onderwijs wordt hij meegenomen in de beslisregels, voor mbo zal het geen doorslaggevende standaard worden voor een voldoende, onvoldoende of zeer zwak. Dit is ook een technisch verhaal. De AOb geeft aan hier graag meer informatie over te ontvangen, de inspectie geeft aan dat dit wellicht buiten de vergadering om kan.

De inspectie gaat vervolgens verder met de inhoud van de standaard, de generieke tekst. Zoals eerder genoemd worden de sectorspecifieke teksten hierna gemaakt. Voor het funderend onderwijs zit dat dicht bij deze tekst, de tekst voor het mbo kent de grootste variatie en zal ook aan de MBO Raad en MBO besturen worden voorgelegd. De AOb geeft daarop aan ook graag mee te kijken. De inspectie zal dit verzoek meenemen.

Een deel van de tekst is als volgt: "Het curriculum kent een logisch doorlopende opbouw van doelen en bereidt leerlingen voor op de volgende leerjaren, het vervolgonderwijs/arbeidsmarkt en de samenleving. De uitvoering van het curriculum is herkenbaar in de onderwijspraktijk".

In de raadplegingen kwam naar voor voren dat de omschrijving 'doorlopende opbouw' zeer gewaardeerd werd. Ook vond men het logisch dat naar het curriculum wordt gekeken. Wel werd daarbij de vraag gesteld hoe herkenbaar dit werkelijk is in de onderwijspraktijk.

AVS benoemt dat de basisvaardigheden en de Nederlandse taal een voorbereiding zijn op de samenleving en vraagt of de inspectie ook rekening houdt met de veranderende samenleving. Als voorbeeld noemt AVS dat men in Amsterdam niet meer op een terras terecht kan met Nederlands, als zijdelingse observatie. De inspectie geeft aan zich te baseren op de deugdelijkheidseisen en stelt dat het veld dergelijke observaties zeker ook zal maken.

De inspectie vervolgt de presentatie. Voor wat betreft de tekst over burgerschap in de standaard benoemt de inspectie dat ook daarvoor experts zijn geraadpleegd.

Het volgende onderwerp is het curriculum. Hiervoor geldt dat de inspectie kijkt naar wat er onder ligt. De standaard is gebaseerd op het uitgevoerde curriculum, oftewel: "Het curriculum zoals het door leraren wordt geïnterpreteerd (hoe vertalen zij het beoogde curriculum) en daadwerkelijk in praktijk gebracht wordt".

Voor wat betreft de plek in het kader is goed gekeken naar de invloed op andere standaarden en de dynamiek en gevolgen voor beoordeling.

2b. Concretisering deugdelijkheidseisen en onderzoekskader

Het volgende onderwerp is de concretisering van deugdelijkheidseisen en het onderzoekskader. De inspectie licht ook dit onderwerp toe aan de hand van een korte presentatie.

In de eerder genoemde kamerbrief over het toezicht vraagt de minister aan de inspectie hoe de onderzoekskaders kunnen worden verduidelijkt ('heldere eisen over onderwijskwaliteit'). Het gaat daarbij vooral om het onderwijsproces. De inspectie heeft daarom de focus gelegd op de begeleiding en leskwaliteit, oftewel de standaarden OP2 (Zicht op ontwikkeling en begeleiding) en OP3 (Pedagogisch-didactisch handelen). Over de interpretatie daarvan is weinig discussie, echter als die er wel is gaat het vooral om deze standaarden. Er zijn daarom twee suggesties gedaan:

- Bij OP2 het toevoegen van referentieniveaus en hoge verwachtingen;
- Bij OP3 een nieuwe, kortere tekst, die hopelijk meer duidelijkheid biedt.

De eerste geluiden uit raadplegingen die de inspectie heeft gedaan over deze voorgestelde aanpassingen zijn positief. Er zijn wel wat zorgen genoemd, bijvoorbeeld of het geen checklist wordt. Dit is niet het geval, de inspectie blijft integraal kijken. Ook kan de inspectie goed uit de voeten met de huidige tekst van OP3, verbetering was echter nog mogelijk. Uit de externe raadplegingen blijkt dat de gewijzigde tekst wel meer duidelijkheid creëert.

De AOb benoemt dat in de huidige tekst ook een relatie zit met de visie van de school, dit is niet opgenomen in de nieuwe tekst die nu is voorgesteld. De inspectie benoemt dat dit nog een punt van discussie is; enerzijds moet wel in praktijk worden gebracht wat in het schoolplan is opgenomen, anderzijds past dit meer bij kwaliteitszorg. De tekst verdwijnt dus niet maar komt terug op een andere plek. De AOb vult aan dat zij de vraag stellen gezien vanuit het perspectief van leraren. Wellicht kan het ook vallen onder de zinsnede 'De leraren creëren in hun lessen een pedagogisch en didactisch passend en stimulerend leerklimaat'; wat in de klas gebeurt kan niet los worden gezien van wat er in de school gebeurt.

De inspectie voegt tot slot toe dat voor mbo deze tekst anders is, ook vanwege de compleet andere wet- en regelgeving waarin het bijvoorbeeld gaat over intake en begeleiding. De mbo-tekst is nu niet aangepast.

De presentatie eindigt met drie vragen ter bespreking:

1. Hoe kijken jullie naar deze aanpassingen in het Onderzoekskader?
2. Wat is er nodig om met de aanpassingen Basisvaardigheden en OP3 in te voeren?
3. Wat kunnen de partijen doen om de besturen en scholen hierbij te ondersteunen?

De bespreking start aan de hand van vraag 1: Hoe kijken jullie naar deze aanpassingen in het Onderzoekskader?

De VO Raad bedankt de inspectie voor de heldere presentatie en kan zich goed vinden in de omschrijvingen. Wel blijft voor hen de vraag of de kwaliteit van het onderwijs via toezicht verbeterd kan worden; is dat de juiste route? Ook zijn er zorgen over het hoge tempo, er komt momenteel veel samen. Kortere hersteltermijnen, sancties, onaangekondigde bezoeken. Dit kan niet los worden gezien van de context. Verder zijn voor het vo de referentieniveaus geen stevige ijkpunten. Dit blijkt ook uit onderzoek; voor docenten is dit geen goed ankerpunt om het onderwijs in te richten. Ook wordt er gewerkt aan een curriculumherziening.

Kortom: in deze context heeft de VO Raad zorgen over het tempo en de ontwikkelingen. De VO Raad is verder benieuwd naar hoe dit uitwerkt ten aanzien van de overgang en de beslisregels. Hoe grijpt dit in met de standaard OP1, het ligt dicht bij elkaar. Scholen hebben tijd nodig om dit te implementeren, krijgen ze die ook?

De MBO Raad bedankt de inspectie voor de presentatie en voor de extra consultatie. Zonder deze extra consultatie zou er geen draagvlak zijn, maar nu heeft deze geleid tot begrip. Het is helder dat de standaard er komt en dat daarna wordt gezien hoe deze het beste aan kan sluiten op het mbo. De sectorspecifieke elementen zitten nu nog niet in deze presentatie; de MBO Raad vindt het belangrijk dat deze wel worden meegenomen in de Ringen. De voorzitter geeft aan dat dit in de mei-vergadering aan de orde komt.

De PO Raad sluit grotendeels aan bij de bijdragen van de VO Raad en MBO Raad. Toezicht kan geen doel op zich zijn of een aangrijpingspunt voor sturing. Kijkend naar de inhoud: daar kan de PO Raad zich goed in vinden. Aandachtspunten zijn de samenhang met andere standaarden en aandacht voor het proces waarin we ons bevinden. Ook in relatie met een nieuw thema als burgerschap. Het moet helder zijn wat de bedoeling is en of het past in de doelstelling. Verder benoemt de PO Raad dat het fijn is dat er raadplegingen zijn gedaan; daar moet het landen. In aansluiting op de VO Raad hoort ook de PO Raad graag terug van de inspectie hoe een en ander wordt ervaren door leraren en schoolleiders.

Ouders & Onderwijs gaat in op de eerdere opmerkingen van de VO Raad en stelt hen de vraag waar zij zich concreet zorgen over maken. De VO Raad antwoordt daarop dat de basisvaardigheden niet ter discussie staan. Echter is in 2021 het onderzoekskader al ingrijpend gewijzigd en nu volgt er weer een grote wijziging, die mogelijk hard doortikt en ook bepalend is voor het oordeel zeer zwak. De opdracht ligt er nog maar kort en bij scholen leven nog veel vragen: hoe moet dit, we hebben immers al kerndoelen en een onderwijsprogramma. Waar worden we op beoordeeld, waar wordt op gelet? Het gaat dus niet om het fenomeen op zichzelf maar om de vraag hoe het doortikt in het uiteindelijke oordeel op onderwijskwaliteit. Ook komt er erg veel op scholen af en er is veel behoefte aan

ondersteuning. De menukaart rekenen bijvoorbeeld bevat bijna geen effectieve interventies voor het vo.

Ouders & Onderwijs stelt dat de tekst wat hen betreft zeer logisch is en dat het te hopen is dat scholen hier aan voldoen. Het oordeel zwak is ook een minimale groep van een paar procent. De VO Raad erkent dat het inderdaad een kleine groep betreft van 2%. Daar gaat het echter niet om, het is een zeer zwaar oordeel. De onderwijsresultaten zijn niet voor niets zo zwaarwegend geworden. Uiteindelijk gaat het de VO Raad vooral om de volgorde en de tijdsplanne; met de tekst kun je het niet oneens zijn. Ouders & Onderwijs benoemt dat op deze manier juist wordt gekeken naar of het goed gaat met het onderwijs op school. Het gaat dus niet alleen om de resultaten. De VO Raad zou dit daarom wat hen betreft juist moeten omarmen.

CNV Onderwijs beseft dat wat hier besproken wordt in een brede context van ontwikkelingen staat; denk daarbij bijvoorbeeld ook aan de communicatie over het masterplan. Er is onrust over. Met de inspectie is ook gesproken over het beeld dat ontstaat; de inspectie wordt een stok om mee te slaan door de minister. De gesprekken hierover met de inspectie zijn goed maar het valt op dat de onrust niet weg is, en dat lijkt ook door te schemeren uit het betoog van de VO Raad. Als tip geeft CNV Onderwijs mee dat het noodzakelijk is om dit geheel in de vervolgstappen niet te presenteren als mededeling bij de beroepsgroep ('dit gaan we doen'). Dat zal weerstand oproepen. Voor wat betreft de opmerking van Ouders & Onderwijs, dat deze tekst beschrijft wat goed onderwijs is; uit de Staat van het Onderwijs is bekend dat het niet goed gaat. Ook zijn er leraren die bang zijn dat aspecten van het beroep verloren gaan.

De inspectie hoort in de reacties drie elementen: samenhang, communicatie en tempo. Deze zaken kwamen in de raadplegingen ook naar voren. De communicatie is heel belangrijk voor het vervolg en dit zal ook worden gedaan richting het veld. Op de samenhang is nu niet technisch ingegaan, echter daar is heel goed naar gekeken. Mogelijk kan daar op een later moment nader op worden ingegaan. Qua tempo heeft de inspectie niet overal invloed op. Iedereen heeft een eigen rol in het geheel en doet zijn deel hierin. Voor wat betreft het schetsen van de problematiek; de inspectie keek altijd al naar de basisvaardigheden en de eisen zijn niet veranderd.

De zorgen over het tempo zijn bekend. De inspectie heeft daarom een overgangsjaar in overweging, dit wordt meegenomen in de besluitvorming. In de mei-vergadering kan daar een definitief antwoord op worden gegeven.

De inspectie gaat vervolgens in op de uitwisseling tussen de VO Raad en Ouders & Onderwijs. De referentieniveaus staan al vanaf 2010 in de wet en zijn dus niet nieuw, echter de inspectie licht deze nu meer uit, ook zodat de verwachtingen in het veld helderder zijn. Verder begrijp de inspectie het gevoel dat er veel van het toezicht wordt verwacht; de daarover afgegeven waarschuwing is terecht en wordt meegenomen. Onderwijsontwikkeling zit bij de professional, de inspectie zit aan de achterkant en heeft de waarborgfunctie. De genoemde 2% wordt mogelijk ook

een hoger percentage. Tot slot benoemt de inspectie dat de opmerking van de VO Raad over de menukaart zorgelijk is; het onderwijs weet hopelijk zelf ook wat werkt.

De PO Raad stelt dat er goede dingen zijn gezegd over de positie van toezicht in het stelsel. Op de dia over het doel van de standaard staat dat het verhogen van de onderwijskwaliteit het uiteindelijke doel is. Hiervoor geldt ook: de standaard kan bijdragen. Is dat ook wat er wordt bedoeld? De inspectie bevestigt dit en vult aan dat door een onvoldoende beoordeling het onderwijs ook kan verbeteren.

De VO Raad dankt de inspectie voor de heldere reacties en gaat nogmaals in op de referentieniveaus. Dit is heel kritisch geëvalueerd en heeft in het vo een andere positie dan in het po. Voor docenten en teamleiders is dit nog geen duidelijk ankerpunt. Het zit hem dus meer in de systematiek van de referentieniveaus en daar wordt nu ook goed naar gekeken. Op het systeem valt nog wel wat af te dingen.

De inspectie geeft in reactie hierop aan dat de referentieniveaus zijn geëvalueerd maar dat het gebruik in het vo anders is; deze discussies moeten gescheiden worden gehouden. Verder ziet de inspectie in de praktijk dat in lesmateriaal en toetsen de referentieniveaus wel degelijk een plek hebben gekregen. De VO Raad hoopt dat in de herziening van het curriculum meer synergie wordt gezocht.

Vervolgens komen vraag twee en drie aan de orde:

2. Wat is er nodig om met de aanpassingen Basisvaardigheden en OP3 in te voeren?
3. Wat kunnen de partijen doen om de besturen en scholen hierbij te ondersteunen?

De inspectie constateert dat hier en het een ander over is gezegd en spreekt uit dat het mooi zou zijn om samen op te trekken. De uitnodiging is daarom: wat zijn suggesties van de Ringen-deelnemers om hier samen in op te trekken?

CNV Onderwijs geeft aan dat de inspectie en CNV in het verleden goed bezochte bijeenkomsten hadden. De insteek daarbij was: dit is waar de inspectie naar kijkt, en wat wordt er nu feitelijk gecontroleerd. Dergelijke bijeenkomsten kunnen weer georganiseerd worden, dit kan helpen bij de informatievoorziening over daadwerkelijke veranderingen.

De AOb geeft aan dat zij wel vaker inspecteurs hebben uitgenodigd en dat dit heel goed werkte.

AVS bespreekt dergelijke zaken met hun commissies en haakt ook graag aan bij deze voorstellen.

Ouders & Onderwijs stelt dat de vraag nu is: hoe kunnen we scholen helpen om aan de standaard te voldoen? De inspectie geeft daarop aan dat een dergelijke

verandering vaak de vraag oproept 'hoe gaat de inspectie dit nu beoordelen?'. Een reflex is dan bijvoorbeeld om het hele curriculum op papier te zetten. De inspectie zal wel kritischer vragen gaan stellen, bijvoorbeeld waarom dit voor hun leerlingen passend en werkbaar is. Een dergelijk gesprek kan heel verhelderend werken. Het doel voor de school moet zijn: hoe kunnen wij ons onderwijs verbeteren? Door deze nieuwe formulering van de standaard kan de inspectie nu meer bereiken. Uit de peilonderzoeken weten we dat het in het so en po niet op alle domeinen goed gaat; daarom is er nu urgentie om aan de slag te gaan. Deze standaard is daarbij voor de inspectie ook een praktische benadering. Als deze als onvoldoende wordt beoordeeld betekent dat ook dat een school aan de slag gaat om te bezien wat er beter kan.

AVS merkt op dat de achterban wel goed moet worden geïnformeerd en refereert aan het gedeelte uit de presentatie over sanctioneren. Er zijn toch bepaalde beelden; een betere insteek is om samen te kijken hoe het beter kan.

De inspectie dankt de inbrengers voor het mooie aanbod om samen op te trekken. De vraag van Ouders & Onderwijs is ook een mooie aanvulling. Niet alle scholen en organisaties zullen hier gelijk aan voldoen, maar ook aan de deelnemers hier is de vraag: hoe kunnen jullie die kwaliteitsslag maken?

De PO Raad benoemt dat zij een aantal netwerken heeft, zoals het netwerk inspectietoezicht en kwaliteitsmedewerkers. Inzichten uit deze netwerken kunnen de inspectie goed helpen. De inspectie geeft aan dat het kwaliteitsnetwerk al is geraadpleegd; dit is van beide kanten als erg waardevol bevonden. Deze sessies zijn dus van waarde in de samenwerking. De PO Raad bevestigt dit; zij kunnen signalen opvangen en opmerken wat er nodig is aan communicatie. Het was waardevol dat de inspectie aanwezig was bij de bijeenkomsten en dat er ruimte was voor een uitgebreid gesprek.

De inspectie stel vervolgens de vraag hoe voorkomen kan worden dat het alleen informeren is en het ook echt een verbeterslag kan opleveren. Uit de opmerkingen komt naar voren dat er meer tijd nodig is; deze vraag is legitiem maar levert ook zorgen op bij de inspectie, hoe wordt er dan in die extra tijd voor gezorgd dat het op orde komt?

De PO Raad antwoordt dat het erom gaat een goede balans te vinden tussen tijd en stress. De VO Raad constateert dat er natuurlijk veel activiteiten zijn gericht op schoolontwikkeling, maar dat het wel heel groot is. Er is bijvoorbeeld een loket voor vragen over burgerschap, dat wordt overspoeld. Er zijn ook veel vragen over het masterplan basisvaardigheden; het onderwijs staat voor een aantal grote dingen maar die zijn niet van de ene op de andere dag in stelling. Ouders & Onderwijs stelt daarop dat, kijkend naar de tekst van de standaard, dit geen grote onderwijsvernieuwing betreft. De VO Raad benoemt dat dit niet hun pleidooi is; het gaat erom wat er allemaal op scholen afkomt, bijvoorbeeld ook qua burgerschap. Er leven veel vragen in een stressvolle omgeving; zijn scholen en lerarenopleidingen goed toegerust? Ouders & Onderwijs reageert door aan te

geven dat er een enorme urgentie en haast is, waarbij de inspectie de achterkant is. Het onderwijs moet aan de slag om het in praktijk te brengen; Ouders & Onderwijs zou daar graag ambitie in zien. De VO Raad begrijpt dit maar stelt dat duurzaam werken aan onderwijskwaliteit veel tijd en schakels kost.

De inspectie merkt op dat de tegengeluiden nu vooral opkomen omdat het toezicht 'van stal wordt gehaald'. Burgerschap zit bijvoorbeeld al een decennium in de wet; omdat er te weinig is gebeurd aan de voorkant komt er nu druk op de toezichthouder. Het is allemaal niet nieuw maar de inspectie gaat nu preciezer kijken. Maatschappelijk gezien is er veel tijd verloren gegaan.

AVS vult aan dat, al luisterend naar de vragen die opkomen, dit vooral betrekking heeft op slechte scholen. Er zijn echter ook veel scholen die het wel op orde hebben, slechts een kleiner deel is niet op orde.

De voorzitter vraagt de VO Raad gericht wat zij kunnen doen om te helpen. De VO Raad geeft aan veel projecten en programma's aan te bieden, ook op het gebied van basisvaardigheden. De VO Raad benadrukt dat er geen licht is tussen wat zij en de inspectie belangrijk vinden. Echter opereren zij op sectorniveau en is de slagkracht beperkt, ook veel andere partijen zijn essentieel hierin. Ouders & Onderwijs sluit zich hierbij aan en merkt op dat het de taak van het onderwijs is om de basisvaardigheden op orde te hebben, de inspectie is er voor het toezicht. De rol van de besturen zit daar dus voor en de verificatie van de inspectie is wat het is. AVS vult aan dat het er niet om gaat om de inspectie te helpen maar om de aanpassing van het onderzoekskader. Als uitleg aan het veld helpt om dit goed te laten landen dan doet AVS dat graag. De inspectie is het hier mee eens; het gaat er niet om dat de inspectie wordt geholpen maar hoe het veld zichzelf kan verbeteren. CNV Onderwijs benoemt dat de inspectie zich in een lastige positie bevindt, omdat zij ook onderdeel zijn van alles wat zich afspeelt in het veld. De rol van de inspectie wordt nu gezien als verlengstuk van het ministerie die beleid komt controleren, en het toezicht wordt verscherpt. CNV Onderwijs verwacht dat er het komende half jaar een kruitvat zal ontploffen waar het veld niet mee geholpen is; zij geeft de inspectie daarom graag een platform voor uitleg.

De inspectie benoemt daarop dat er altijd misverstanden zullen zijn over de inspectie; uitleg is daarom belangrijk. Voor wat betreft de genoemde sanctionering; dit betreft een aantal scholen die jaar na jaar onvoldoende blijven en waar kinderen slecht onderwijs krijgen. Echter dit betekent niet dat de inspectie overal met een 'bonnenboekje' komt aanzetten. De inspectie geeft hier graag uitleg over. Daarnaast moet er aan de voorkant beweging komen voor de verbetering van het onderwijs.

De voorzitter dankt alle aanwezigen voor de discussie en stelt voor om over te gaan naar het volgende bespreekpunt, de actualisatie van de onderzoekskaders.

2c. Actualisatie onderzoekskaders

Datum

Maart 2023

Onze referentie

37614181

Voor de bespreking van dit punt is voorafgaand aan het overleg de zogeheten was/wordt-lijst Onderzoekskaders 2023 toegestuurd aan de deelnemers. De voorzitter licht toe dat het niet de bedoeling is om de was/wordt-lijst tot in detail te bespreken, maar dat vooral het proces aan de orde komt.

De inspectie geeft aan de hand van een korte presentatie een toelichting op de stand van zaken. Een deel is ook al in het vorige Ringen-overleg aan de orde geweest.

Desgevraagd zijn er bij de Ringen-deelnemers geen vragen over het proces. Vervolgens komt de was/wordt-lijst aan de orde.

De PO Raad heeft een vraag over pagina 2, waar het volgende staat: "De AMvB met de definitie van 'evident ondoelmatig' wordt per 2 oktober 23 van kracht. Definitief doorvoeren in kaders: desbetreffende voetnoten eruit en verwijzingen opnemen. Wel tussen [...] ivm inwerkingtreding (waarschijnlijk) per 2 oktober 2023 ipv 1 augustus 2023". Wat wordt er nu precies doorgevoerd?

De inspectie antwoordt dat in de huidige versie van de kaders voetnoten staan bij de BKA-standaarden en dat er geen eindoordeel staat omdat de AMvB nog niet van kracht is. Omdat nu nog niet duidelijk of de AMvB per 1 augustus of 1 oktober van kracht wordt zijn er nog vierkante haken opgenomen in de tekst.

De inspectie benoemt ter aanvulling dat er inmiddels ook een tekst is voor bevoegd gezag en bestuur in het MBO-kader. Deze tekst is besproken met de MBO Raad. Er komt een kleine aanpassingen in de teksten van de kaders waardoor duidelijk wordt dat de inspectie zich richt op het uitvoerende deel van het bevoegd gezag. Voor de andere kaders komt er een voetnoot.

Tot slot benoemt de inspectie dat de presentatie na afloop zal worden gedeeld. De voorzitter sluit het agendapunt af.

3. Rondvraag en sluiting

Er zijn geen punten voor de rondvraag.

De eerstvolgende vergadering is op 17 mei. De voorzitter dankt de aanwezigen voor de inbreng en sluit de vergadering.